

פרשת **פקודות**

צִדְקָה תִּשְׁפָּר אֶת־בְּהֵרָה – בְּהֵרָה

וְסִפְרֵת לָךְ שֶׁבַע שָׁבָתוֹת שָׁנִים – הָאֵם הַסְפִירָה שְׁלִי שׁוֹנָה מִזּוֹ שֶׁל חֲבֵרִי ?

פרשת **בְּהֵרָה** פותחת בפסוק "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה **בְּהֵרָה** **סִינֵי** לֵאמֹר", שממנו נגזר שמה. השם שניתן לפרשה מוזר במקצת, שכן מהסמיכות "**בְּהֵרָה** **סִינֵי**", נלקח רק הנסמך - **בְּהֵרָה**, ואילו הסומך, כמו נשמט לו. הפרשייה הראשונה עוסקת במצוות השמיטה, "וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לְה'". לאחר כל שש שנות עבודה חקלאית, "שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךְ...". יש לשמוט ולהפסיק את עבודת השדה, "וּבְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שַׁבָּת שַׁבְתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ". בנוסף למחזור השמיטה ממשיכה התורה ומגדירה מחזור חדש, בלשון מוזרה משהו, "**וְסִפְרֵת לָךְ** שֶׁבַע שָׁבָתוֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים", שאחריהן מגיעה שנת היובל. רש"י פותח את פירושו בשאלה "מה עניין שמיטה אצל **הַר סִינֵי**?". ומכיוון שלפי פנימיות, **שָׁם** אמור ללמד על מהות, ושמה של פרשה במיוחד, נרחיב את השאלה גם לשמה המקוצר של הפרשה, ונשאל מדוע נבחר השם **בְּהֵרָה** ולא שם ענייני יותר, או הצירוף "**בְּהֵרָה** **סִינֵי**", לפחות? ואיפה בא ה"**בְּהֵרָה**" לידי משמעות, בספירת השנים לשמיטין ובספירת השמיטין ליובלות?

אין זו המצוה היחידה שלצורך קיומה נדרשת מאיתנו ספירה (לא מפורשת), שכן מצוות המילה למשל, מחייבת הקפדה על היום השמיני דוקא, וכן לגבי מצוות נוספות. ומעניין לזכור שגם בפרשה הקודמת מופיעה מצוה אחרת של **סִפְרֵתָה** מפורשת, הניתנת במתכונת דומה מאוד לזו שבפרשתנו. מדובר במצוות **סִפְרֵת הָעֵמֶר**, "**וְסִפְרֵתֶם לָכֶם** מִמְחַרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת הָעֵמֶר הַתְּנוּפֵה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תִּמְכַּמֹּת תִּהְיֶינָה". גם כאן אנו רואים מחזוריות של שבע, הדומה לזו שבפרשתנו, אלא שהפעם הספירה היא בזעיר אנפין, במקום לספור שנים, סופרים ימים, ובמקום שמיטות, שבועות. גם לשון הציווי דומה לזו שבפרשתנו, "**וְסִפְרֵתֶם לָכֶם**", במקום "**וְסִפְרֵת לָךְ**". אם בפרשתנו הספירה מביאה אותנו אל שנת היובל, הרי שסיום **סִפְרֵת הָעֵמֶר** מציב אותנו על סיפו של חג השבועות. אך מה טיבה של **סִפְרֵתָה** זו, הנעשית בפה, ולשם מה היא דרושה? מכיוון שאנו מצויים בעיצומה של **סִפְרֵת הָעֵמֶר**, נתייחס לספירה זו דוקא, אך הדברים דומים גם לגבי שמיטות ויובל.

יש מקום לשאול, האם לא די בכך שהתורה **תּוֹרָה** לנו, שלאחר שבעה שבועות מיום הבאת קורבן העומר, יחול חג השבועות, ואילו אנו מצידנו נחשב את תאריך היעד, או נסתפק בהצצה בלוח השנה? ועוד נכון לשאול, מדוע מוטלת המצוה **לְסַפֵּר** על כל אחד מאיתנו? לא ברור לכאורה, מהי התרומה שבספירה הפרטית, שהרי כולנו מתחילים לספור באותו היום ובאותו הקצב, וממילא, תניב הספירה אצל כל אחד מאיתנו את אותה התוצאה בדיוק? למה לא הוטלה הספירה על הגבאים וראשי הקהל למשל, אשר בודאי ייטיבו לספור מאיתנו? ומה באה המילה "**לָכֶם**", שבציווי "**וְסִפְרֵתֶם לָכֶם**", להורות לנו?

אנו מצויים בחודש אייר, חודש "סנדביץ'", הנראה מלכתחילה דל וחיוור באירועים, יחסית לשכניו. לפניו מהלך לו בגאון חודש ניסן, ראש וראשון לחודשי השנה, הבולט בפעילות המרובה שבו, ובמיוחד בהקשר לחג הפסח. אחריו בולט חודש סיוון, בו אנו חוגגים את חג השבועות, חג מתן תורה. אך בדיקה לעומק תגלה שמכל חודשי השנה, זכה חודש אייר דווקא במצוה הייחודית לו, מצווה שאנו מקיימים בברכה, בכל יום מימי חודש אייר, הלא היא "ספירת העומר". אמנם גם בחלק מימות החודשים ניסן וסיוון חלה מצוה זו, אך בהם, אין המדובר אפילו ברוב ימי החודש. בבואנו להתייחס לספירה בכלל, נצטמצם ונתמקד במצוות "**סִפְרֵת הָעֵמֶר**", כי באמצעותה ייקל עלינו להאיר את המושג "**סִפְרֵתָה**", לפנימיותו. נשתדל גם להציג צד אחד לפחות של הקשר שבין חודש 'אייר' ובין ספירת העומר.

על דרך הנגלה ניתן לומר, שתקופת השנה בה חלה **סִפְרֵת הָעֵמֶר**, היא למעשה התקופה שבין יציאת מצרים לבין מעמד **הַר סִינֵי**. במשך ארבעים ותשעה יום, היה על עם ישראל להתעלות ממצב נפשי ירוד, של עבדים לפרעה, עד למצב של בן חורין, הבוחר מרצונו בבורא-עולם כאדונו האמיתי, ובתורתו. כל הבריאה כולה מותנית היתה מלכתחילה בהגעה לרגע זה בו תינתן התורה, כדברי הנביא ירמיהו, "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹכֵם וְלִילָה חִקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי". הספירה כאן היא במשמעות של יצירת רצף, דרך מרוצפת שניתן ללכת עליה, ריצוף הדרך שממצרים, המשופעת בטומאה ובעבודת אלילים, ועד להר האלוקים, **הַר סִינֵי**. הספירה עוזרת לנו להמשיך ולהיות מקושרים אל המטרה, מהמקום בו אנו מצויים כרגע. כל יום אינו יום בפני עצמו, אלא מרצפת, קטע בדרך העולה ל**הַר סִינֵי**.

לשם כך לא די בחשיבה, יש להביא זאת לידי ביטוי במעשה, באמירה בפה, הקושרת ומחברת יותר, כדברי חז"ל "עקימת שפתיו הווי מעשה". כלומר שחיתוך הדיבור בשפתיו, הוא אומנם בגדר פעולה בגשמי, אך זו משפיעה ומקרבת את האדם גם ברוחני. ומכיוון שמידי שנה באותם המועדים (לפי הלוח העברי), שבות ופוקדות אותנו אותן **הָאָרוֹת** רוחניות של יציאת מצרים, הרינו שבים ויוצאים לאותו מסע של ספירה, של עלייה רוחנית לקראת קבלת התורה מחדש, אלא שהפעם אנו מתחילים מנקודת מוצא גבוהה יותר, אנו מצויים בטבעת הבאה, בדרך העולה אל הפסגה. וכאן מתחילים אנו לראות את הזיקה לשמה של הפרשה – **בְּהֵרָה**. בלשון הקודש, הטיפוס על ההר נקרא **לעלות בהר**, כפי שאנו מוצאים באזהרות שלפני מעמד **הַר סִינֵי**, "הִשְׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת **בְּהֵרָה**".

מה משמעותה של פעולת ה**סְפִינָה** על דרך פנימיות, וכיצד משתקפים הדברים בשורש **ס.פ.ר.**? המשמעות הראשונית והפשוטה של פעולת ה**סְפִינָה** היא כפי שמסביר הרש"ר הירש, למנות, לצרף ולסכם רכיבים שונים הכלולים במסגרת אחת. משמעות זו היא בדומה לפעולת ה**שבירה**, משורש האח **ש.ב.ר.** (האותיות **ס', ש'** ממשפחת האותיות השיניות מתחלפות, וכן האותיות **פ', ב'** ממשפחת האותיות השפתיות). ואכן, בפעולת ה**שבירה** אנו פורטים את השלם לשבריו. ומה הקשר אל המילה **סְפִיר**, שאף היא מאותו השורש? ה**סוּפֵר** מצרף עובדות, רגשות, מחשבות ודמיונות על פי קשר סיבתי פנימי שהוא רואה ביניהם, וכמו מסכם אותם ל**סְפִיר** או ל**סְפִיר**. אך יש עוד, צד יפה יותר ומואר בשורש **ס.פ.ר.** צד זה ניתן לגלות מבעד לשורש הקרוב יותר, **ש.פ.ר.** שעניינו ליפות ולשפר. ה**סְפִינָה** היא הארה רוחנית, תיקון ו**שיפור** של כל הקורה לנו ושל כל הסובב אותנו ברגע מסוים. כמקור להבנה זו, ניתן להביא גם את הכתוב המתייחס לעלייתם ה"חלקית" של משה ואהרון ושבעים הזקנים ל**הר סיני**, "וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לַבְּנֵי (לְבָנֵי) הַסְּפִיר וַיִּכְעֲצְעוּ הַשָּׁמַיִם לְטָהָר". **סְפִינָה** היא בעצם עבודה רוחנית, מעין "**הלבנה**" של המציאות, צביעה המזככת אותה למעשה.

וכאן שב ומתחזק לו הקשר שבין ה**סְפִינָה** ובין השם **בְּהֵר**. כאשר אדם עולה לו **בְּהֵר**, הרי ככל שיעלה וילך, גם האויר יזדכך, והוא יהיה חשוף פחות לפיח ולאבק. גם הראות תשתפר ותלך, עצים, בתים ואף מגדלים, שהסתירו קודם לכן את אור השמש או את מה שעמד מאחוריהם, מתגמדים להם והולכים ואינם מהווים עוד מסתור. גם האופק מתרחב לו והולך וניתן לצפות למרחקים. אם ננסה לבטא את כל השיפורים שהזכרנו במילה אחת, אין מתאים לכך מהשורש **ב.ה.ר.** שמה של הפרשה כמו רומז לנו על ה**התבהרות** שבאה כתוצאה מה**סְפִינָה**, דהיינו תוספת אור והארה. תכונה מזככת זו של ההר כמו באה לידי ביטוי גם בשורשים שהסיומת שלהם היא 'הר': **זֶהַר**, **טָהַר**, **נְהַרְה** (הארה), **סָהַר** (לבנה המאירה), **צָהַר** המכניס אור ועוד.

ב**סְפִינָה** קדימה על דרך החיוב, אנו מודעים למטרה אליה אנו שואפים להגיע, ועם זאת ברור לנו שנגיע אליה, רק אם נהיה מחוברים לרגע הנוכחי, שאותו אנו חיים, **מְחִיִּים** ומציבים כנדבך חשוב בבניין היעד. ה**סְפִינָה** היא על דרך החיות, הארה של כל מקום בו אנו נמצאים ושל כל רגע שדרכו אנו עוברים. בכל מקום אליו הגענו, בכל זמן שהוא, טמונים אורות מיוחדים בעבורנו, שעלינו לגלותם ע"י הסרת הכיסוי המסתיר אותם ובכך לספור אותם, להאיר ולהחיות אותם. רמז לכך ניתן למצוא בצירוף "**סְפִירַת הַעֵמֶר**". קרבן ה**עֵמֶר** הוא **מְשֻׁעָרִים** המשמשים "מאכל **בְּהֵמָה**". הדבר כמו בא ללמד על מצבנו הירוד בתחילת הספירה. בתום הספירה אנו מקריבים את "**שְׁתֵּי הַלֶּחֶם**" העשויות **מחיטה**, מאכל אדם, המלמד על מצבנו המתוקן בסופה. ואיפה נרמזת ה**שונות** הקיימת בין ההארה של יום אחד, למשנהו? כאן באה לעזרתנו מילה אחרת הנגזרת אף היא מהשורש **ס.פ.ר.** - **סָפַר** - מלשון גבול. "יישוב **סָפַר**" הוא יישוב הסמוך לגבול. תכונה זו כמו רמזה בשתי האותיות הראשונות של המילה, **סָפַר**, מפתן, המהווה גבול בין החוץ ובין פנים הבית. לפי קבלה, לכל יום מימי הספירה הארה ייחודית משלו, הקרויה בשל כך **סְפִינָה**. בפעולת ה**סְפִינָה** עלינו לעבור מידי יום במסע המקיף שלנו, **סָפַר** חדש, להוסיף ההארה הייחודית מזווית הראייה החדשה. רמז לכך ניתן למצוא בלשון ההוראה "**וּסְפְּרֹתֶם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת**". בכל יום אנו כמו **מתניישיבים** במקום חדש כדי לספוג את ההארה שבו, אך אין מקום להמשיך ול**שבת** בו לאחר שקיבלנו ממנו את כל מה שניתן לקבל. מייד לאחר שסיימנו את **ישיבתנו** במקום, "**מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת**", אנו עוברים **סָפַר** חדש, "**תְּסַפְּרוּ**".

כחלק מתהליך הקרבת העומר, התורה מצווה על הכהן, "**וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם**". מקור המילה '**תְּנוּפָה**' בא מפעולת ה**ניפוי** של הקמח, הנעשית ע"י הולכה והבאה של ה**נפֵה** לארבע רוחות השמים, מעלה ומטה. ואכן כפי שמספרים חז"ל, עבר הקמח של קורבן העומר, ניפוי בשלוש עשרה **נפות** (רמות שונות של ניפוי), עד שהפך להיות נקי ואחיד, בעל מרקם אחד (אחד=13 בגימטריה). כוונת ה**תנופה** אף הם כמו מרמזים על כל המקומות במרחב, שהאדם עשוי להימצא בהם. ועדיין כל מקום כזה, גם הנמוך ביותר, יכול לשמש **כמנוף** לעליה רוחנית, כאשר האדם מאמין בכך שיש משהו טוב שהוא יכול לקחת עימו ממקום זה. ה**הנפה** כלומר ההגבהה, היא כפי שמדייק הפסוק "**לִפְנֵי ה'**", כלומר ע"י הטיה לכיוון ה**פנימיות** (לִפְנֵי), האור האלוקי הטמון במצב, מבלי לתת לצורה החיצונית להשפיע.

רמז ל"בעיה" של החיצוניות, אולי ניתן למצוא במילה '**עֵמֶר**', כאשר מחלקים אותה לשתיים במתכונת **ע-מר**. האות **ע'** מרמזת על ה**עין**, הראייה הגשמית, שמבחינתה המצב הוא **מר** לכאורה. ואז, כפי שאומר הכתוב "**לְרִצְוֹנְכֶם**", על פי **רִצְוֹנְכֶם**, הדבר תלוי בכם ובנכונותכם לקבל את המצב הקיים ולהאמין שבאמצעותו, בהתחברות אל הטוב שבו, ניתן ל**ספור**, להמתיק את ה**מרירות**, ואף לקבל תנופה לעבר מצב טוב בהרבה מזה הקיים. ולכן ה**סְפִינָה** היא **לָכֶם**, בעבורכם ולטובתכם. אך כמו שלכל מקום זמן אורות רוחניים ייחודיים משלהם, כך לכל נשמה יהודית גוון ייחודי שרק היא יכולה לצבוע ולהשאיר את רישומו. ורק המכלול של כל צבעי הקשת לגווניה (**לָכֶם=כָּלֵם**), ממכלול הנשמות, יכול ליצור את "**לְבַנְת הַסְּפִיר**".

עתה, נוכל גם להבין את מיקומו של חודש **אֵיָר** משורש **א.ו.ר.**, במרכז ימי הספירה. השם **אייר** פשוט **מואר** (**אייר=יאיר**).

דבר חסידות

חסידות היא הבנה אלוקית, ההבנה המראה לאדם עד כמה הוא קטן, ולא יזו גדלות הוא יכול לרוממם את עצמו.

(מתוך היום יום - מדברי אדמו"ר הרי"צ)

שבת שלום ומבורך

ח / ח / ח

אם ברצונך לקבל את הגיליון במייל או במסרון, אנא פנה אל hhananme@gmail.com או לטלפון 052-569-9691.